

Samenvatting

De veenweidegebieden en droogmakerijen in Laag Holland vormen met de afwisseling van weiden, natuurgebieden en waterpartijen een open, aantrekkelijk landschap. Om de kwaliteit van het landschap te behouden, is intensief beheer nodig. In de huidige situatie is het beheer echter niet kostendekkend. Bij het beheer van het gebied komt biomassa vrij, maar deze wordt maar in beperkte mate positief benut. Vaker wordt de biomassa beschouwd als een afvalstof waar kosten aan zijn verbonden.

Het Nationaal Landschap Laag Holland en InnovatieNetwerk zijn geïnteresseerd in een intensiever en kosteneffectiever gebruik van de biomassa. Het doel van dit project is: **Het verkennen van de biomassastromen uit natuur- en landschapsbeheer, mogelijke toepassingen en marktpotentie in Laag Holland.**

Een belangrijk kenmerk van het beheer in Laag Holland is dat dit wordt uitgevoerd door veel verschillende organisaties, met elk een eigen doelstelling. Binnen veel organisaties had biomassa tot nu toe geen hoge prioriteit. Hierdoor is er geen duidelijk overzicht van de hoeveelheden beschikbare biomassa. De biomassa die vrijkomt, is versnipperd over veel partijen.

Conclusies

De belangrijkste conclusies van deze verkenning zijn:

1. Een betere afstemming van de vraag en het aanbod van biomassa is de sleutel tot een beter beheer, kostenbeheersing en hogere opbrengsten.
 - De biomassamarkt in Laag Holland wordt momenteel voornamelijk gestuurd door het aanbod en veel minder door de vraag. In de huidige situatie komt circa 11.000-12.500 ton droge stof biomassa (natuurgras,

bermgras en riet) per jaar vrij voor verwerking. Veel biomassa blijft achter in het gebied. Een potentiële toename met 10.000-20.000 ton is in principe mogelijk;

- Een toename van de kwantiteit en de kwaliteit van de vrijkomende biomassa en een verbetering van de logistiek (afvoeren, verzamelen, verwerken) draagt bij aan een kostenreductie voor het beheer, hogere opbrengsten uit verwerking van de biomassa en een hogere landschapelijke kwaliteit;
- Biomassa wordt vaak als afval gezien, maar een verbetering van de kwaliteit biedt nieuwe kansen voor verwerking.

2. Een beter biomassamanagement is wenselijk en mogelijk door versterking en coördinatie van bestaande initiatieven van verwerkers en beheerders.

3. In de huidige situatie is de vraag naar biomassa beperkt, maar deze is in ontwikkeling.

- Agrariërs zijn afnemers van biomassa, geen aanbieders;
- De meest gangbare toepassing van biomassa in de huidige situatie is compostering, en in mindere mate humes't & natuurstro.

4. Voor de toekomst hebben energietoepassingen de meeste potentie. Daarbij zijn technische innovaties essentieel.

- De energiesector heeft de beste alternatieve marktpotentie. De bouw-, papier- en vezelindustrie bieden beperkte mogelijkheden;
- Torrefactie en mogelijk pyrolyse zijn voor de omzetting van gras en riet in energie de interessantste technieken;
- Deze mogelijkheden dienen verder te worden benut.

5. De CO₂-markt is interessant als stimulans voor de biomassamarkt.

6. Aanvullende biomassateelt is mogelijk mits in combinatie met andere functies.

- Aanvullende biomassateelt biedt schaalvoordelen en is kansrijk, mits in combinatie met andere doelen, zoals reductie van CO₂-uitstoot door veenoxidatie en duurzaam waterbeheer, en mits het landschapelijk inpasbaar is. Het is wenselijk als extra economische drager voor het beheer;
- Om verder inzicht te krijgen in de haalbaarheid, is een pilot voor een concrete locatie gewenst.

Aanbevelingen

Om het biomassapotentieel beter te benutten, worden enkele concrete aanbevelingen gedaan:

- Ontwikkel een strategisch samenwerkingsverband met de belangrijkste partijen in Laag Holland, specifiek gericht op biomassa;
- Ontwikkel of versterk concrete projecten om de nuttige toepassing van biomassa te stimuleren:
 1. Pilot: Verbetering biomassamanagement en introductie van een torrefactie-installatie;
 2. Pilot: CO₂-creditering Laag Holland;
 3. Versterken van project humest, natuurstro en lokale vergisting;
 4. Pilot: Aanvullende Biomassateelt.

¹ Humest is bermmaaisel gecompoteerd met drijfmest van eigen bedrijf.